

Tardoskeddi **HIRMONDÓ**

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XXV. évfolyam | 2. szám | 2022 augusztus | Ára: 1,50 €

ISSN 1339-2530

XXIII. Szent István napok

Tardoskedd • 2022. 8. 19 – 22.

Műsor:

KEDD, 2022. augusztus 16.

08:00 Búcsúi véradás (Faluház)

PÉNTEK, 2022. augusztus 19.

15:30 Ünnepi képviselő-testületi ülés (Faluház)

16:30 Tardoskeddi amatőr képzőművészek kiállítása (Faluház)

17:00 Koszorúzási ünnepség a Szent István szobornál (Szent István-tér)

19:30 **Koncertsorozat:**
ARADI VARGA SHOW
JANICSÁK VECA
IRIGY HÓNALJMIRIGY

BELÉPŐ: ELŐVÉTELBE 10,- €, HELYSZÍNE 12,- €, GYEREKEK 6 ÉVES KORIG INGYENES

(Szabadtéri színpad)

SZOMBAT, 2022. augusztus 20.

08:00 Ízek utcája - szabadtéri főzőverseny (Felvégi park)

09:00 - 12:00 Szent István-napi futóverseny (Faluház előtt)

Kísérőprogramok:

09:00 „Gyereksparadicsom“ - légvár, fajtékók

09:30 - 12:00 Tomi bohóc

10:00 Ringató Danczi Mónikával (Szent István templom udvara)

10:00 - 14:00 Falunéző kisvonal

11:00 Campana batucada -dob show

13:00 Szabadtéri főzőverseny kiértékelése

14:30 Bajnoki futballmérkőzés: Tardoskedd diákcsapata (Szikora György Sportpálya)

15:00 Borudvar megnyitása (Alvég)

15:30 Folklórcsoportok felvonulása a Juhász kúriától

16:00 XXIII. Folklórfesztivál (Alvég)

17:00 Bajnoki futballmérkőzés: Tardoskedd Ifjúsági csapata (Szikora György Sportpálya)

20:00 **Premier** - koncert (Alvég)

Egész nap: kirakodóvásár, búcsú, borudvar

VASÁRNAP, 2022. augusztus 21.

10:30 Ünnepi szentmise a Szent István római katolikus templomban

11:15 **Ad Libitum Kamaragyűttes** koncertje (Sz.I. r.k. templom)

17:00 Bajnoki futballmérkőzés: Tardoskedd A csapata

18:30 **Zsapka Attila** - Líra és rock and roll

20:00 **Operett kvintett** (Alvég)

21:00 **Atlantic Jazz** (Alvég)

17:00 Bajnoki futballmérkőzés: Tardoskedd A csapata

Egész nap: kirakodóvásár, búcsú, borudvar

HÉTFŐ, 2022. augusztus 22.

20:30 **Víz- és tűzshow** (Termálfürdő)

21:00 **László Attila** - koncert (Termálfürdő)

22:00 **Tűzijáték** (Termálfürdő)

Egész nap: kirakodóvásár, búcsú, borudvar

Gazdag Erzszi: *Hol van a nyár?*

*Kati, kató, katibogár,
mond meg nekem: hol van a nyár?*

*Ott, hol a fülemüle,
fagyalbokor közepébe,
nádirigó víg sípjában,
patak csobogó fodrában,
búzavirág kék szemében,
ezüstthalak pikkelyében.*

*Ott trilláz a réti fűben,
egy kis tücsökhegedűben.
Göncölszekér rúdja mellett
csillagökröket terelget.
Égen-földön megtalálsz,
ha az erdőt, mezőt járod.*

JUBILÁNSOK 2022

- 70 Május:** Fugliová Helena (Cseresznyés u.), Mojzes Erzsébet (Štúr u.), Balogh Zoltán (Vasúti út),
Június: Papová Anna (Újvári út), Rosko Margit (Réti út), Bányayová Elena (Jánosházi út), Budík Katalin (Szövetkezet u.), Vanya Emília (Rózsa sor), Mojzes Péter (Diófa u.), Csányi Zsuzsanna (Csalogány u.)
Július: Todoranov Károly (Szőlőskertu.), Kurucz Zoltán (Kopernikusz u.), Tóth László (Rózsa sor), Labai Márta (Szövetkezet u.), Szpevák István (Rózsa u.), Svetko János (Felvég)
Augusztus: Chmelovičová Marta (Diófa u.), Szabó Margit (Puškin u.), Tóth Monika (Rákóczi u.), Pekarík László (Sport u.)
- 75 Május:** Bédi Mária (Káposztás u.), Blažeková Katarína (Hviezdoslav u.), Bugyik József (Iskola u.)
Június: Brenkus Margit (Cseresznyés u.), Mojzes Erzsébet (Sport u.), Otruba Éva (Vansová u.), Szlávik Magdolna (Bercsényi u.)
Július: Kónya Alexander (Káposztás u.)
- 80 Május:** Plevka Mária (Hviezdoslav u.), Juhász Irén (Káposztás u.), Vajdová Eva (Káposztás u.), Mikóczy Magdolna (Dózsa György u.)
Június: Mészáros Ferenc (Alvég), Vanya Antal (Hviezdoslav u.), Vanya Mária (Dózsa Gy. u.), Virágh Zsuzsanna (Jaroš kapitány u.), Bogdány Terézia (Káposztás u.)
Július: Ruzsik Mária (Puskin u.), Vida Tibor (Széchenyi u.)
Augusztus: Ludas Ilona (Hviezdoslav u.), Mészáros Emma (Gorkij u.)
- 85 Február:** Kopecsny Júlia (Kertész u.)
Május: Takács János (Hársfa sor)
Június: Mojzes Elek (Dózsa György u.)
Július: Csikós Irén (Petőfi u.), Vincze Margit (Vasúti út), Varga Antal (Petőfi u.)
Augusztus: Lisková Anna (Szlovák u.)
- 90 Június:** Bogdány Júlia (Hársfa u.)

A társas krónikát összeállította: Bračo Szilvia és Benkő Éva

IFJÚ HÁZASOK

Hlinka Alexej és Mgr. Benkő Monika	3.27
Balažia Michal mérnök	
és Ludas Miriama mérnök	5.6
Bogner Peter és Kollár Renáta	5.14
Viszkocsil Jozef és Tóth Kristína	5.21
Birkus Róbert mérnök és	
Böszörményi Barbara	5.28
Csanda Attila és Csábi Bianka	7.2

LEGKISEBB LAKOSAINK

Gróf Ádám	3.7
Borbély Sebastian	3.11
Balogh Ádám	3.26
Zibrin Mateo	4.3
Gönczöl Hugo	4.16
Keresztes Nina	5.6
Bašik Jindřich	5.9
Balogh Natália	5.23
Borbély Dávid	5.30

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

Nemesi Irén	(1928)	4.8
Dózsa István	(1957)	4.14
Boros György	(1961)	4.20
Maršovszky Mária	(1944)	4.29
Stískala Mária	(1928)	5.3
Szabó Rudolf Zoltán	(1947)	5.12
Mészáros Katalin	(1943)	5.29
Mészáros Károly	(1955)	5.30
Krupánszki Mihály	(1945)	6.8
Pintér Teréz	(1934)	6.24

ELŐFIZETÉS

Tisztelt Olvasók!

Magazinunk előfizethető kedvezményes áron, 3,60 € egy évre a községi hivatal 13. számú irodájában, a községi könyvtárban vagy banki átutalással a község számlájára.

Számlaszám:

SK58 5200 0000 0000 0888 4891

Variabilný symbol: 11

Správa: Tvrdošovský spravodaj

Köszönjük, hogy továbbra is az előfizetőnk marad.

A Tardoskeddi Hírmondóval kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat elküldhetik a tktv@tvrdosovce.sk e-mail címre.

A 2019-2022 évek legjelentősebb tardoskeddi eseményei

Kultúrház

Új faragott kapuk

A Hősök szobra és artézi kút felújítása

Ajándék Kisvejte községtől

Országos Métabajnokság

Víztároló

AZ „ÉV HATÁRONTÚLI
TELEPÜLÉSE”
DÍJ

TARDOSKEDD

KÖZSÉG
RÉSZERE

a Virágos Magyarország versenyben nyújtott
kiemelkedő teljesítményéért.

2021

Virágos Magyarország verseny

Rozmaringok találkozója

Utcák és közterületek megjelölése

Az utca városokban és falvakban található közlekedési útvonal, amelyet legalább részben házak vagy telkek szegélyeznek. Az egyéb közterület a település olyan a nyilvánosság számára is hozzáférhető speciális része, amelyet közcélokra használnak.

A Szlovák Belügyminisztérium 2022. július 1-től érvényben lévő 226/2022 rendelete értelmében, amely egyben módosítja és megváltoztatja a belügyminisztérium 31/2003-as számú és 141/2015-os számú utcák és más közterületek megjelölésének és az építmények számozásának megjelöléséről szóló rendeleteket, abban a községben, amelyben több utca vagy közterület található, minden utcának megvan a saját megnevezése. Ezt konkrétan a 369/1990. számú a községi önkormányzatokról szóló törvény 2.b §-a 2. bekezdése határozza meg. Az utca megnevezése kell, hogy tartalmazza az utcát vagy a másfajta közterületet jelölő szót pl. tér, rakpart, fasor, híd. Azokban a községekben, amelyek több községrészre tagolódnak, nem lehet az egyes községrészekben ugyanaz az utcanév; ez nem érvényes, ha az utca összefüggően folytatódik az egyik községrészből a másikba. Az utcák megnevezését azonos megjelenési típusú tájékoztató táblákon jelenítik meg. A tájékoztató táblát az utca megnevezésével arra a magasépítészeti építményre (épületre) helyezik, amely az

utcában a legközelebb áll a község központja felé, és arra az épületre, amellyel az utca végződik. Ha az utcába más utca torkollik, szintén az utcanévet tartalmazó tájékoztató táblával jelölik meg a torkolathoz legközelebb álló épületen. A község az utcanévtáblákon kívül további tájékoztató adatokkal is megjelölheti az utcákat, azonos megjelenési formájú, önálló információs táblákon.

A 270/1995 számú a Szlovák Köztársaság államnyelvről szóló törvény értelmében az utcák megnevezése és a további tájékoztató adatok államnyelven szerepelnek. A külön jogszabályban szereplő községek a nemzeti kisebbség nyelvén is feltüntethetik az utcák megnevezését, illetve a további tájékoztató adatokról szóló táblákat. Az utcák megnevezése a nemzeti kisebbség nyelvén rendszerint ugyanazon a tájékoztató táblán szerepel az államnyelven szóló utcai megnevezés alatt; ez érvényes az utcák további tájékoztató adatokkal való megjelölésére a nemzeti kisebbség nyelvén.

Az utcák és más közterületek nevének megjelölése arra szolgál, hogy az önkormányzat és más szervezetek áttekinthetést kapjanak az épületek elhelyezkedéséről, és egyúttal hozzájárulnak a lakosság, a turisták és az adott településre látogatók jobb tájékozódásához. Az utcanéveket és azok módosításait az önkormányzat

Tardoskedd község területrendezési tervének aktualizációja

Községünk dinamikus fejlődése szükségessé teszi az építkezések és az ehhez kapcsolódó engedélyeztetési folyamatok aktualizációját, s ebből kifolyólag a már jóváhagyott területrendezési terv módosítását is. Ezért Tardoskedd község a jelenleg érvényes területrendezési terv átértékelését, valamint az ehhez szükséges 1. számú változásokat és módosításokat tartalmazó dokumentum kidolgozását tervezi.

Ezzel kapcsolatban felhívjuk a figyelmet, hogy lakosaink a területrendezési terv módosításához szükséges kérelmek összegzése miatt bejelenthetik észrevételeiket a községi hivatal 7. számú irodájában vagy elküldhetik azokat elektronikusan a capuchova@tvrdosovce.sk e-mail címre.

A kérelmek elküldésének határideje 2022. szeptember 30.

Tardoskedd község

határozza meg konkrét kérés alapján. Az utcák és közterületek elnevezését csak a képviselő-testület döntése alapján lehet meghatározni és megváltoztatni általános érvényű rendelet elfogadásával, ill. annak módosításával. Az 1/2022-es számú

általános érvényű rendelet értelmében Tardoskedden 69 utca és 2 közterület van: Szent István tér és Jánosháza.

Mgr. Brenkus Judit

Tűzvédelemi szabályok fokozott tűzveszély esetén

Évről évre melegebb a nyár, vannak napok, amikor szinte kibíratlan a kánikula. Ez nem csak az egészségünket veszélyezteti, de a tüzesetek szempontjából is komoly károkat, gondokat idézhet elő, hiszen a nagy nyári hőségek komoly tűzveszélyt okozhatnak. Ezért a Tűzvédelemi és Mentőszolgálat Érsekújvári Járási Igazgatósága sok esetben kénytelen fokozott tűzveszélyt hirdetni járásunk területén, hogy még jobban tudatosítsuk, hogyan és mikor engedélyezett a tűzzel manipulálni.

Fokozott tűzveszély esetén mindenki köteles betartani a 314/2001 számú tűzvédelemi törvényben összefoglalt tűzvédelemi szabályokat, azaz: erdőkben és azok körzetét érintő részeken **tilos** dohányozni, gyufát és öngyújtót használni, égő vagy parázsló tárgyakat eldobni, nyílt lángot használni olyan helyeken, ahol nagy az esélye tűz keletkezésének és továbbterjedésének. Tilos a növények, bokrok, fák és tűzveszélyes anyagok égetése.

Extrém meleg és szeles időben ne rakjunk tüzet, és ne grillezzünk a szabad ég alatt. A meggyújtott tüzet vagy grillsütőt soha ne hagyjuk felügyelet nélkül, mielőtt távoznánk, mindig oltuk el vízzel vagy szórjuk be homokkal. Kánikulában nagyobb figyelmet kell fordítani a propán-butánnal működő főzőlapok (rezsók) használatára, ill. azok tárolására. Ne égessünk biológiai hulladékot olyan helyen, ahonnan gyorsan elterjedhet a tűz. Hasonlóképpen óvatosan kell bánni és tárolni a gyúlékony anyagokat, mint pl. a benzin, nafta, olaj, hígító, festékek. Magas hőmérséklet esetén ezek az anyagok elpárolognak, és nagyobb az esélye annak, hogy lángra gyúlnak vagy felrobbannak.

Figyeljünk arra is, hogy a gépjárművekben ne hagyjunk öngyújtót, mobiltelefont, notebookot, se táblagépet.

**A Tűzvédelemi és Mentőszolgálat
Érsekújvári Járási Igazgatósága**

Hogyan engedjük fel vízzel a kerti medencét?

Az alábbiakban a Nyugatszlóvákiai Vízművek kérésére közléstünk néhány jó tanácsot azzal kapcsolatban, hogy hogyan kell megfelelően felengedni vezetékessel a kerti medencét úgy, hogy az előnyös legyen Önöknek és a vízműveknek is.

Mielőtt feltöltenénk vízzel a medencénket, figyelembe kell vennünk, hogy a vezetékessel víz nem medencék feltöltésére szolgál elsősorban. A vezetékessel üzemeltető vállalat számára ez külön fogyasztást jelent. Bár nem illegális vízfogyasztásról van szó, hiszen ez a külön fogyasztás a vízóra által le van mérve és számlázva van, de a vízszolgáltatásról szóló szerződés értelmében a vízfogyasztók a vezetékessel víz elsősorban a háztartás működésére jogosultak használni. Ha gyors és erős sugárban eresztjük a vizet, ez vízhatásváltozást idézhet elő a vízvezetékben, amely különböző összetételű lerakódásokhoz vezethet a vízcső belső falain. A későbbiekben ez zavaros vizet, esetenként víznyomás csökkenést okozhatnak, ami negatív kihatással lehet nemcsak Önöknél, de más fogyasztóknál is.

Hogyan járunk el helyesen, hogy ne legyenek gondok?

Amennyiben úgy döntenek, hogy vezetékessel vízzel töltik fel a medencéjüket, értesítsék erről a területileg illetékes Nyugatszlóvákiai Vízművek kirendeltségét. Tardoskedi esetben ez a Nyugatszlóvákiai Vízművek érsekújvári kirendeltsége. Elérhetőségek: Lanová 17, Tel.: 035 792 2301, 035 792 2302.

Fontos továbbá, hogy találjuk meg az ideális időpontot a medence feltöltésére, és ne a vízfogyasztás szempontjából legintenzívebb órákat válasszuk. A legmegfelelőbb időpont erre 21.00 – 05.00 óra közötti vagy 10.00 – 15.00 óra közötti időszak. Ha lehet, a vízfeltöltést osszuk szét több napra és éjszakára. Ezzel nagyobb a valószínűsége annak, hogy nem ugyanakkor engedjük fel vízzel a medencénket, mint mások.

Válasszuk ki a megfelelő módszert. Lassan töltsük fel a medencét! A teljesen nyitott szelep esetében vagy ha egy idejűleg többen is felengedik vízzel a medencét, a vízvezetékrendszerben megnövekedik a vízáramlási sebesség, a vízcsőben felszabadulnak a lerakódások, amelyek zavaros vizet eredményeznek.

A medencét nemcsak vezetékessel vízzel lehet feltölteni. Lehetőse vizet hozatni tartálykocsival. Ezt a szolgáltatást a területileg illetékes vízművek kirendeltségénél lehet megrendelni. Felhívjuk a figyelmet, hogy a tartálykocsikkal elsősorban ivóvizet szállítanak a lakosság ellátására, ezért a megrendelésük medencék feltöltésére limitálva van.

Továbbá felhívjuk a figyelmet, hogy szigorúan tilos a közüzemi vízvezetékkel összekötni más vízforrás vezetékével, pl. kút, tó, öntözőtartály. Amennyiben ezeknek a vízforrásoknak a szivattyúja magasabb nyomással működik, mint a vezetékessel vízcsőrendszeré, ez a vezetékessel víz megfertőzését eredményezheti. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy az ilyen eljárás jelentve van a rendvédelmi hatóságnak.

A Nyugatszlóvákiai Vízművek reményüket fejezik ki, hogy ezek a tanácsok a lakosok hasznára válnak, és hogy közös erővel sikerül megelőzni a vezetékessel vízszolgáltatással kapcsolatos kellemetlenségeket.

A községi rendőrség intelmei

A Községi Rendőrség az elmúlt időszak Tardoskeden történt rendőrségi esetei nyomán felhívja a lakosok figyelmét néhány fontos dologra, hogy a jövőben megelőzzük az esetleges gondokat.

A nyári időszakban előforduló gyakori gond az éjszakai csendháborítás. Ha lehet, figyeljünk szomszédjainkra, a környékünkön lakókra, és ha lehetséges **este 22.00 óra után** már ne hangoskodjunk. Tudjuk, hogy nyáron az esti órákban a legjobb grillezni, szórakozni, zenét hallgatni, de azért legyünk tekintettel másokra is, és tartsuk be az éjszakai csendet.

Bár jelentősen csökkent a kerti hulladék égetése, de azért még mindig akadnak egyének, főleg az idősek körében, akik mindent elégetnek. Ne kövessük ezt a példát, ne égessünk semmilyen hulladékot, hiszen ez tilos! Sőt a nyári meleg időszakban gondatlanságból tűzveszélyt okozhatunk ezzel, és kárt tehetünk más, vagy saját vagyonunkban. Községünkben rendszeresen gyűtenek minden hulladékot, és rendelkezésre áll a gyűjtőudvar is. Itt kell megemlíteni, hogy még mindig találni háztartási és egyéb hulladékot (pl. azbeszt tetőcserepeket, PET műanyag palackokat, elpusztult házi állatokat) a határban, amelyeket zsákokban visznek ki ismeretlen személyek. Érthetetlen, miért teszi ezt valaki, hiszen, ahogy már említettem intenzív hulladékgyűjtés zajlik községünkben.

Vigyázzunk értékeinkre! Számítalan esetben veszítik el lakosaink kulcsaikat, pénztárcájukat, irataikat. Sőt, olyanis előfordult már több esetben, hogy ott felejtették a pénzüket a pénzautomatában. A mai rohanó világban sokszor sokféle járnak a gondolataink, de vannak helyzetek, amikor jó, ha fokozottabban figyelünk.

2022. január 1-jével lépett érvénybe a 38/2007 számú az állattartásról szóló törvény, melynek értelmében tilos a kutyákat láncon vagy egyéb módon kikötve tartani. A törvényszegésért fizikai személyek 300 euró pénzbírsággal, jogi személyek 400 eurótól egészen 3 500 euróig büntethetők. A kóbor kutyák továbbra is gondot okoznak községünkben. Félelmet keltenek az emberekben, letaposják a kertekben a termést, megfojtják a baromfikat. Kellott már

kutyatamadást is oldanunk, amikor egy szabadon kószáló eb megtámadott egy másik házi kedvencet kutyasétáltás közben. Sok esetben a postásokat is veszélyeztetik a kóbor kutyák. Itt felhívnom a figyelmet, hogy a posta elutasíthatja a kézbesítést olyan utcában, ahol szabadon kószálnak a kutyák.

Benzinkúton történő autómosáskor tartsuk be az előírásokat és a szabályokat. Ne mossuk gépjárművünk motor terét, se maróhatású kémia anyagokkal szennyezett tárgyakat, építkezésre szolgáló berendezéseket (betonnal, festékkel egyéb hasonló anyagokkal szennyezett gépeket, tárgyakat), mert ezek eltömíthetik az autómosó szennyezőberendezését. A helyi benzinkúton ugyanis megtörtént, hogy olyan építkezési céleszközt mostak le, ami betonnal, malterrel volt szennyezve. Voltak esetek, amikor tankolás után fizetés nélkül távozott az ügyfél. Hozzá kell azonban tenni, hogy ez nem volt szándékos, mindegyik esetben figyelmetlenség volt az ok, és a figyelmeztetés után mindenki azonnal kiegyenlítette a tartozást.

Ritkán, de azért még mindig megjelennek utcai árusok a községben. Legutóbb a postánál kínált parfümököt gépjárműből egy arrogáns árus. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ne vásároljanak ilyen árusoktól, és ne nyissák ki előttük a pénztárcájukat! Nem lehet tudni, kikről van szó, és utólag már reklamálni sem lehet.

Csak néhányat emeltem ki a sok-sok rendőrségi eset közül figyelmeztetésképpen. Reméljük, lakosaink segítségére lesznek, és csökken a jövőben a kihágások száma.

Marenčák Péter
rendőrparancsnok

Kutyatartás (nemcsak) községünkben

Hazánkban, kultúránkban és társadalmunkban úgy tartják, hogy a kutya az ember legjobb barátja. Akár házőrzőként tartunk kutyát, akár családtagként tekintünk rá, ez bizonyos köteleességekkel és kötelezettségekkel jár. A kutya társas lény, és a gondoskodásával kapcsolatos alapvető köteleességek mellett a kutyatartó polgári köteleessége ebadót fizetni minden 6 hónapnál idősebb kutya után. Minden ezzel kapcsolatos információ megtalálható a helyi adók, valamint a háztartási hulladék és az építési törmelék helyi illetékéről szóló 582/2004-es számú törvény harmadik cikkelyében.

A törvényhozás azonban nem mindig tárgyilagos és kimért, pozitív hatása is lehet. Ebben az esetben főleg az állatbarátok, pontosabban a kutyatartók számára jó hír, hogy ez év január 1-től tilos a kutyákat láncon, kötélén és egyéb más módon kikötve tartani (kivéve a kutyasétáltatás, amikor pórázon kell vezetni). A tilalom minden 2022.1.1. után született kutyára vonatkozik, 2024.1.1-től pedig az összes ebre. Az átmeneti időszak arra szolgál,

TILOS A LÁNC

A kutyák társas lények – az ember mellett van a helyük. Sokan azonban az egész életüket láncon élve le, magányosan, mozgáshiányos, víz, étel, orvosi ellátás és bővőhely nélkül.

Fotó: Danuta Lőrincz

MIT VON MAGA UTÁN A LÁNCON TARTÁS BETILTÁSA?

Kampányunk sikeres volt, elértük, hogy tilos legyen a kutyák láncon tartása. A 2022. január 1-je után született kutyák egyáltalán nem lehetnek láncon*, az összes többi kutyát pedig el kell engedni 2024. január 1-ig. A hosszú átmeneti időszakot biztosít a már megszerzett kutyák tulajdonosainak, hogy megfelelő és biztonságos környezetet teremtsenek kutyájuk számára, pl. hogy elkerülhessék a telküket.

Az átmeneti időszak alatt láncon tartott kutyákra állandó jelleggel érvényes: a lánccal minimális hossza 2,5 m, forgatható karabiner, megfelelő, állítható nagyságú nyakörv és NAPI SZINTŰ szabadon engedés (ez érvényes a kettőben tartott kutyák esetében is).

* kivétel a rövid ideig tartó, kutyákkal állat szomszédos megközelítéskor, amikor a kutyák szabadon és a kutyák közelségében lehetnek.

SZLOBODA ZVIERAT

A rendszert a 39/2007-es az állatorvosi ellátásról szóló törvényben, illetve a társállatoknál szülő háziállatokban találhatók.

NEM!
RETÁZIAM

hogy a kutyatulajdonosok hozzászokjanak a kutyatartás megváltozott feltételeihez, legyen idejük például kerítést építeni. De már mostantól naponta egyszer le kell venniük a láncot a kutyáról, hogy azok eleget tegyenek mozgásigényüknek. Rövid időre megköthető a kutyák orvosi ellátás és etetés idejére vagy ha tisztítjuk a kutyaólat, a kifutót. A többi esetben a négylábú kedvenceknek szabadon kell lenniük.

A kutya láncon tartása egy negatív fennmaradt szokás, ami elfogadhatatlan egy fejlett országban, az EU több tagállamában egyenesen törvény tiltja. A láncon tartott kutya nem tud elszabadulni ha éhes, ha szomjas, hőségben vagy fagyban, veszély esetén, ha fájdalmi vannak vagy ha magányos. Ahhoz, hogy segíteni tudjunk, szükséges változtatni a gondolkodásunkon, a törvényeken.

Valamennyi ezzel kapcsolatos információ megtalálható az Állatok szabadsága (Sloboda zvierat) honlapján, ill. az állatorvosi ellátásról szóló 272/2022-es számú törvényben.

Hrubá Judit

Nyugdíjasok Anyák napja

A nyugdíjasklub tagjai hosszú szünet után május 10-én végre ismét találkozhattak, mégpedig az új Kultúrház nagytermében Anyák napja alkalmából. A Rozmaring dalkör Puskás Mária vezetésével jó hangulatú, vidám műsort készített. Nagy volt a részvétel. Elsőként a jelenlévő édesanyákat, nagymamákat és dédnagymamákat köszöntötte Tóth Marián polgármester úr szívhez szóló köszöntővel és egy-egy szál vörös szegfűvel. A Rozmaring dalkör magyar és szlovák dalokkal, ill. versekkel kedveskedett a szépkorú édesanyáknak. A műsor további része vidám dalokból és jelenetekből tevődött össze olyan dalos tánccal a végén, amely derűt csalt a jelenlévők arcára. A Kelly étteremnek köszönhetően nem hiányoztak a frissítők sem. Az asztalokon üdítők és sós sütemények sorakoztak. A hosszan tartó műsor után mindenki elégedetten és lelkileg felfrissülve indult haza.

Köszönöm szépen a klubtagoknak a részvételt. Köszönöm a segítséget a polgármester úrnak, Brenkus Judit hivatalvezetőnek, Halász Gabriella és Mészáros Imre képviselőknek, valamint Buják Erzsébet műsorvezetőnek és mindenkinnek, aki hozzájárult e szép délután létrejöttéhez.

Jó lenne, ha a jövőben újra több alkalommal találkozhatnánk kedves nyugdíjas tagjainkkal és hasonló műsorokkal szórakoztathatnánk őket.

Hamar Mária
elnök

Aktualitások és tervek

csút kellett vennünk. Nyugodjanak békében! A taggyűlésen elfogadtuk a szervezet 2022-es évi tevékenységi tervét és az ehhez szükséges határozatokat. A kultúrmasorról alapiskoláink tanulóit, ill. a gyermek-citeracsoport gondoskodott. Nagyon szépen köszönjük a fellépéseket. Nem hiányoztak a frissítők, a tombola, igazán baráti hangulatú délután volt.

Június 29-én ismét megszerveztük a helyi termálfürdőben a népszerű sport és relaxációs napot. Ez az esemény a legnagyobb rendezvényeink közé

tartozik, amelyet mindig nagy örömmel várunk. Idén kevesebb résztvevő és kevesebb járás képviseltette magát, de így is sikeres napnak könyvelhetjük el. Négy sportágban lehetett versenyezni: darts, teke, célbadobás gránátlabdával és kislabdával. Szervezetünk az összesítés után a nagyon szép II. helyen végzett. Egyéniben oklevelet kaptuk még I., II. és III. helyezéért. A versenyek után mindenki megmártózhatott a termálvízzel teli me-

dencében. A nap végén valamennyien jó érzéssel és sportélményekkel gazdagodva távoztak. Már most várjuk a következő évi sport és relaxációs napot.

Ami a terveinket illeti, augusztusban egy egynapos ausztriai kirándulást szeretnénk megszervezni. Minden évben elmegyünk a párkányi Simon Júda vásárra, reméljük idén októberben is lesz erre lehetőségünk. Ugyancsak októberben szeretnénk köszönteni idős tagjainkat az idősek iránti tisztelet hónapja alkalmából és jubilénsainkat, akik 2020, 2021 és 2022-ben ünnepezték kerek születésnapjukat. Sokan vannak, és szeretnénk nekik gratulálni, kis ajándékkal kedveskedni. Egész évben figyelemmel kísérjük, és meglátogatjuk a balesetek és infarktus után ágyhoz kötött tagjainkat. Ajándécsomaggal és néhány kedves szóval igyekszünk megvigasztalni őket.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani szponzorainknak, a polgármester úrnak és a képviselő-testületnek a sok segítségért. Tiszteletet érdemel mindenki, aki anyagi eszközökkel vagy erkölcsileg támogatja szervezetünket. Köszönjük szépen! A tardoskeddi alapszervezet elnökeként engedjék meg, hogy minden tagunknak és tardoskeddi lakosnak jó erőt és egészséget kívánjak. Legyen sikeres az év hátralevő része valamennyiüknek!

Ludasová Táňa
elnök

Hosszabb szünet után június 1-jén tartottuk meg a Civilizációs Betegségekből Szünetelő és Fogyatékkal Élők Helyi Alapszervezetének évvégi taggyűlését. Tagságunk szép számban vett részt a gyűlésen, és elfogadta meghívásunkat a polgármester úr, Tóth Marián, mérnök, valamint Bugošová Eva járási titkár. Rögtön a legelején egy perces néma csenddel megemlékeztünk elhunyt tagjainkról, akikről az elmúlt két év alatt végleg bú-

Véradóbál nyári hangulatban

A Szlovák Vöröskereszt Helyi Alapszervezete idén rendhagyó módon június 18-án rendezte meg táncmultságát az önkéntes véradók részére. Tavaly és idén farsangkor még nem lehetett tömegrendezvényeket, bálakat sem szervezni, ezért Mgr. Geró Margit elnök az említett nyári napot választotta a táncmultság időpontjának, hogy a többszörös, önkéntes véradók átvehessék a megérdemelt Jánsky-érdemérmeket. Mivel a koronavírus járvány alatt is lehetett vért adni - betartva az aktuális előírásokat -, így a két év alatt ismét nőtt azoknak a lakosainknak a száma, akik 10, 20, ill. 30/40-szer adtak vért. A plakettet és a vele járó ajándékot Mgr. Geró Margit, Tóth Marián, mérnök községünk polgármestere és Mgr. Radka Igrényiová, a Érsekújvári Szlovák Vöröskereszt igazgatónője adták át az arra érdemeseknek.

A 2020-as év díjazottai:

Bronz fokozat: **Gúcka Eleonóra, Bc. Kollár Gábor, Kopecsní Imre, Oravek Gábor, Vincze Eleonóra**
 Ezüst fokozat: **Blažek Ida, Király Tibor, Mančuška Peter mérnök, Mančušková Nikoleta mérnök, Mezei Marcela, Mgr. Sýkora Tibor**
 Arany fokozat: **Klenová Bibiána, Ölveczky Monika, Svetko Imre**

A 2021-es év díjazottai:

Bronz fokozat: **Birkus Krisztián mérnök, Budík Kristián, Kurucz Mária, Kvak Ilona, Porubský Juraj, Sztrecsko Szabolcs**
 Ezüst fokozat: **Mgr. Kiác Jozef, Kollár Gabriella, Pintér Erzsébet, Ruzsik Attila**
 Arany fokozat: **Balla Juraj, Birkus András, Király Erika, Lancz Katalin**

Valamennyi önkéntes véradónak nagyon szépen köszönjük önzetlen segítségüket.

B.Sz.

Egy gazdag művészi pálya befejezése

Községünk szülötte, a Holland Nemzeti Balett első szolista-ja, **Varga József** 2022. június 17-én pályafutása egyik utolsó előadását táncolta el. Ebből a nem mindennapi alkalomból Hollandiába látogatott József nővére, Balogné Varga Marika is a családjával. Neki köszönhetjük, hogy a Tardoskeddi Hírmondó olvasóinak is beszámolhatunk erről a kivételes eseményről.

Varga József a tardoskeddi alapiskola elvégzése után a pozsonyi Eva Jaczová Tánckonzervatórium növendéke lett, majd elvégezte a Klasszikus táncok akadémiáját Monte Carlo-ban (*l'Académie de Danse classique Princesse Grace*), ahol Marika Bezobrazova tanítványa volt. Táncolt a prágai Nemzeti Színház balettkarában, majd 1999-től nyolc évig a svájci Zürcher Ballet szolótáncosa, 2007-től pedig az amszterdami Holland Nemzeti Balett (*Dutch National Ballet*) szolista-ja és vezető táncosa volt,

ahol a klasszikus és modern balettrepertoár számtalan főszerepét táncolta el. 2020-tól a Holland Nemzeti Balett balettmestere és pedagógusa. 2022-ben mesterfokozatot szerzett a Johan Cruyff Intézetben. Vendégszerepelt szinte az egész világon, például a Svéd Királyi Balett, a Török Nemzeti Balett vagy a Kazany Balettszínház színpadán, ill. számtalan gálaelőadás szolótáncosa volt. Több nemzetközi díjat és elismerést kapott. A Dance Europe magazin Varga Józsefet Európa 100 legjobb táncosa közé sorolta. Ted Brandsen, a Holland Nemzeti Balett igazgatója ezt mondta róla: „*Varga József az egyik legelhivatottabb és leginspirálóbb táncos, akivel dolgoztam. Az elmúlt 15 év során igencsak hozzájárult a Holland Nemzeti Balett jó hírnevéhez, amiért módfelelt hálás vagyok neki. Nagyon fog hiányozni a színpadról, de örülök, hogy balettmesterként velünk marad.*”

Rendkívül sikeres táncos karrierjét József ugyan befejezte, de pályafutását balettmesterként és pedagógusként folytatja tovább. Annak ellenére, hogy feleségével, Viktóriával együtt Amszterdamban él, az itthoni történeket is figyelemmel kíséri, és elismerésre méltó módon támogatja feltörekvő táncos tehetségeinket, akik közé minden bizonnyal az ifjú balettnövendék, Nina Barnová is tartozik.

Kulturális téren és nemzetközi viszonylatban Varga József kétségtelenül községünk hírnevének legjelentősebb és legismertebb népszerűsítője a világon. Ezért 2010-ben megkapta Tardoskedd község faludíját, és a Lucerna Polgári Társulás idén besorolta őt „Községünk neves szülöttei és jelentős személyiségei” című propagációs minipublikációjának 12 megnevezettje közé, akikre méltán lehetünk büszkék.

Buda Ferenc
mérnök

Rendezvények a termálfürdőben

Élményekkel teli gyermeknap

Tardoskedden a gyermeknapot már hetedik esztendeje ünneplik közösen a

termálfürdő idényének megnyitójával. A rendezvényre 2022. június 4-én került sor. Az időjárás is kedvezett a hozzánk látogatóknak, ugyanis a napsütéses délelőtt sokakat vonzott a termálfürdőbe. Bőséges program közül lehetett választani. Elsőként Tardoskedd legkisebb táncosai, a VIVA stúdió diákjai léptek fel. Őket a magyar alapiskola Szivárvány néptáncscsoportja követte. A szlovák alapiskola táncoslábú diákjai is megmutatták tehetségüket, majd végül egy népdalcsokorral zárták a fellépésüket. A továbbiakban Gizi bohóc és az Ovošaškovo bohóclányai szórakoztatták vidám, humoros feladatokkal a gyereke-

ket. Nagy sikerük volt. A látogatók több ragadozó madárral is megismerkedhettek a solymász bemutató keretén belül, sőt sok érdekességet megtudhattak a solymászati hagyományairól. A legkisebbek számára nagy élményt nyújtott a légvár, amely szinte egész idő alatt gyerekzajtól volt hangos. A helyi önkéntes tűzoltók mindig aktív résztvevői a gyermeknapnak, bemutatóik most is nagy létszámban vonzották a fiúkat, lányokat.

Idén a községünkben működő szervezetek is aktívan részt vettek a gyermeknap megrendezésében. Köszönet jár a pedagógusoknak, akik a gyerekek arcára szebbnél szebb pillangót, tigrist, hercegnőt és egyéb díszet festettek, valamint csodálatos hajfonásokat készítettek a lányoknak. A nap

zárórészeként egésznapos fürdőzés várta a látogatókat este 21.00 óráig.

Spanyol hangulatú nap

Július 2-án spanyol hangulatú nap várta a vendégeket a termálfürdőben. Patrícia Beltran tanított különböző tánc típusokat a vendégeknek, akik kipróbálhatták a vízi tornát, a latinot. A gyerekek minidiscoban szórakozhattak, végül salsa est következett. A jó hangulatról Csányi Balázs gondoskodott, a termálfürdő büféjében Manuel Chef finom spanyol ételeket készített. Az eseményt a szervezők éjjeli fürdőssel kötötték össze. A nagy érdeklődésre való tekintettel augusztus 6-án is éjjeli fürdőzéssel kedveskedtek a látogatóknak.

Sok szeretettel várunk minden kedves pihenni vágyó vendéget a Tardoskeddi Termálfürdőben a nyár hátralévő részében is. Bővebb információkért látogassanak el a hivatalos weboldalra: www.kupalisko-tvrdosovce.sk. A termálfürdő eseménysorozata követhető Tardoskedd hivatalos oldalán: www.tvrdosovce.sk és a facebook oldalon is.

Szabó Erika
mérnök

Nyári tábor a Faluházban 2022.7.11-15

A SZEMERÉNYI KÁROLY MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLA ÉLETÉBŐL

Betakarítottuk a veteményest

Ballagási emlék

Gyereknap a Putnoki tavon

Gyereknap

Honvédelmi olimpia

Táblagépet sorsoltunk

Iskolánk új játszótere

Sportolimpia

Közös ének az Összetartozás napján

Tóth Attila volt a vendégünk

Újra Csíksomlyón jártunk

Két év kényszerzünet után, amit a világjárvány okozott, eljött a várva várt nap, amikor útra kelhettünk szeretett Erdélyünkbe a Csíksomlyói Szűz Mária hívasára. Immár hagyománnyá vált, hogy Tardoskeddről egy autóbusznyi zárandok megy a pünkösdszombati búcsúba, hálát adni a Szűzanyának és kérni a segítségét. Az idei búcsú napja egybe esett a nemzeti összetartozás napjával.

2022. június 1-én indultunk Tardoskeddről, tardoskeddi, szőgyéni, érsekújvári, nagykeri, szímei, libádi és csúzi zárandokok. Magyarországon áthaladva eljutottunk Pártiumba, ahol megtekintettük Nagyvárad belvárosát. Megálltunk Erdély kapujában a Király-hágón, ahol csodálatos látvány fogadott. Késő este megérkeztünk vendéglátóinkhoz Tibódba.

Másnap a Madarasi Hargitára, a székelek szent hegyére mentünk. Felújítottuk és megkoszorúztuk a néhai Buják Vince pünkösdi szobrát és egy hatalmas élményben volt részünk. Együtt énekeltük el a magyar és a székely himnuszt a Magyar Állami Operaház tagjaival, élükön Molnár Leventével, akik gyalogosan zárandokoltak Magyarországról Csíksomlyóba, útközben meglátogatva a Madarasi Hargitát. Útban a szállásra megálltunk Székelyudvarhelyen a szoborparkban. Este batyus mulatságon vettünk részt vendéglátóinkkal, felköszöntöttük négy zárandoktársunkat, akik ebben az évben töltik be 60. és 70. életévüket. Pénteken meg-

látogattuk Oroszhegyen Bőjte Csaba gyermekotthonát, onnan ellátogattunk Szovátára, a híres fürdővárosba, körbesétáltuk a Medve-tavat, aztán megnéztük a parajdi sóbányát és sóvágót, majd Korondon Józsa János fazekasmester műhelyét, végül Farkaslakán Tamási Áron sírját. Szombaton részt vettünk a csíksomlyói szabadtéri szentmisén. Az idei zárandoklat jelmondata Béke és jószág. A főcelebráns Udvardy György veszprémi érsek volt. Pünkösdvasárnap Gyergyószentmiklóson vettünk részt a szabadtéri szentmisén a zárandokvonatok utasaival. Délután megtekintettük a Békás-szorost, a Gyilkos-tavat és Csíksomlyón bejutottunk a templomba a kegyiszoborhoz.

Pünkösdhétfőn elbúcsúztunk szállásadóinktól és hazafelé jövet megtekintettük kincses Kolozsvárt, Mátyás király szülőházát, Kolozsvár főterét a Mátyás király szoborcsoporttal. Elbúcsúztunk a tüneményes idegenvezetőnkől, Izoldától és este fáradtan, bedagadt lábakkal, de lelkileg feltöltődve szerencsésen hazaérkeztünk. Köszönjük a szervező munkát a Vavrecky házaspárnak, a Misszió Tours utazási irodának, a nagyszerű idegenvezetést Izoldának és a biztonságos utazást az autóbusz vezetőinek. Adja a Jóisten, hogy jövőre is elzárandokolhassunk Csíksomlyóra!

*Brat Erzsébet
mérnök*

Kolozsváron a főtéren a Mátyás-szoborcsoport előtt

Szentmisére várva Csíksomlyón

Az Összetartozás tánca

Június 4., a Nemzeti Összetartozás Napja. Ennek kapcsán „Összetartozás tánca Együtt, közösen!” mottóval szólították meg a szervezők (Dunamocsról induló kezdeményezés, melyhez csatlakozott Korpás Éva, háromszoros Harmónia- és kétszeres Fonogram-díjas, valamint a Külhoni Magyarságért Díjjal kitüntetett felvidéki népdalénekes, a hazai zenei élet egyik meghatározó előadóművésze, valamint a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Szóttes Kamara Néptáncegyüttes is) a magyar óvodákat, alapiskolákat, hagyományörző csoportokat, hogy pedagógusaik,

vezetőik irányításával június 4-én Felvidék megannyi pontján egyazon órában polgári

táncok bemutatásával tegyék emlékeztetéssé az idei Nemzeti Összetartozás Napját. A felhíváshoz végül 150 intézmény, közel 5000 gyermek csatlako-

zott és táncolt az egész Felvidéken, a Kárpát-medencében. Ezen a napon a Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola mellett működő Szivárvány Néptáncsoport is

részt vett a nagyszerű kezdeményezésben - az Összetartozás táncában. Emblematikus helyen, a Szent István szobor mellett, templomunk árnyéká-

ban örömmel és büszkén mutatták be a gyerekek „Együtt, Közösen” a táncot!

Az Összetartozás napja az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulójára emlékező, június 4-ére eső nemzeti emléknap Magyarországon. Az első világháborút lezáró, Magyarországra vonatkozó békeszerződés értelmében az ország egyik napról a másikra elveszítette területének 2/3-át, lakosságának felét. Három és fél millió ember rekedt a határokon túlra. A békeszerződés hírére megszóllaltak a harangok, az emberek gyászruhába öltöztek. 2022-ben a megemlékezéshez csatlakozott egy új kezdeményezés - Az Összetartozás tánca.

Mgr. Rybár Csilla

A Recefice gyermek citerazenekar

Mint megannyi településnek, Tardoskeddnek is mindig megvolt a saját, lokális népzenei arculata. A méltán híres tardoskeddi dudanóták nem csak nálunk ismertek, hanem nagy büszkeségünkre, csaknem egész Kárpát-medencében. Sajnos, ez a népzenei stílus kihalt Tardoskedden, de az elmúlt évtizedek alatt a dudát felváltotta egy másik népzenei hangszer, a citera. Mindnyájan jól ismerjük a tardoskeddi citerások történetét, akik előbb Csikós Antal, majd Halász Bianka vezetésével nagy sikereket értek el mind a hazai, úgy a határon túli népzenei porondon.

A citera egyre közkedveltebb lett a tardoskeddiek körében, és vannak közöttünk olyan szülők, akik szívesen megismertették volna gyermekeikkel ezt a hangszert. Ezért, 2021 májusában Bračo Péter vezetésével egyfajta toborzás indult azon gyermekek között, akik szívesen kipróbálnák ezt a hangszert. A toborzásban nagy segítséget nyújtott a felnőtt citera csoport vezetője, Halász Bianka. Nem kis meglepetésre pár nap alatt öt gyermek jelentkezett a felhívásra, és saját készítésű citeráikon elkezdődtek az első próbák, amelyek olyannyira jól sikerültek, hogy szinte minden próbán egy új tagot üdvözölhettünk magunk között. Amikor már tudni lehetett, hogy a csoport megmarad, és a gyermekek szívesen fognak járni a próbákra, megalakult a Recefice gyermek citerazenekar. A zenekar nevét maguk a gyermekek találták ki.

Mindössze három hónap alatt eljutott a zenekar oda, hogy bemutatkozzon a nagyközönségnek, és megmutassa magát a színpadon is. Az első fellépés izgalma nagy volt, mivel mindjárt a tardoskeddi Szent István-napok keretében megszervezett folklórfesztiválon mutathattuk meg tudásunkat és mindjárt a helyi amfiteátrum színpadán. Nagy mérföldkő volt ez a frissen alakult zenekar életében, amire azóta is szívesen emlékszünk vissza. A be-

mutakozásunk u t á n sok el i s m e - r ő szót kapott a zenekar. A következő fellépés nem váratott magára sokáig, meghívást kaptunk egy fellépésre az udvardi Majtényi Adolf Alapiskola igazgatónőjétől, Szőgyényi Líviától, amelynek természetesen szívesen tettünk eleget. A 2021-es évben még felléptünk a Csibiringyó családi fesztiválon, ahol szintén nagy sikert arattunk. Akkor úgy éreztük, végleg elindult valami.

Ahogy telt az idő, nagy örömünkre, egyre több és több gyermek lépett be a Receficebe. A cikk írása idején (2022 június) a zenekar 17 gyermekből áll. A folyton növekvő létszám miatt kénytelenek voltunk a csoportot két részre bontani, kezdőkre és haladókra. Így mindenki a saját a tempójában tud tanulni és gyakorolni. Azok a gyermekek, akik gyorsabban tanulnak, felkerülnek a haladókhöz. A Csemadok helyi alapszervezetének 2022. március 13-án megtartott évzáró és tisztújító gyűlésén a Recefice már a saját készítésű fellépő ruhában lépett fel. Itt külön szeretnénk köszönetet mondani Halász Juditnak a fellépő szoknyák megvarrásáért. Június 1-én ismét egy nagy mérföldkőhöz érkezett a zenekar, mivel „hazai pályán” mutakozhattunk be. A helyi Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alap-

iskola igazgatónője Tóth Szilvia hívott meg bennünket, hogy lépünk fel az iskola gyermeknapj ünnepségén. Mivel a citerásaink ennek a tanítézménynek a diákjai, a fellépést nagy izgalom előzte meg. Ezen a napon nem csak egy, hanem mindjárt két fellépésünk is volt, a tardoskeddi Rokkantszervezet évzáróján ismét citerázhattunk. A zenekar a nyári szünet alatt sem áll le. Bračo Péter, zenekari vezető és Halász Bianka, művészeti vezető - aki egyben a gyermekek oktatója, vezetésével, továbbra is nagy erővel készül a további fellépésekre. Jártunk már Nyitracehin, vár ránk fellépés a tardoskeddi búcsúban, és meghívást kaptunk a szeptember 3-án Izsán megrendezésre kerülő Parasztolimpiára.

Nagy öröm, hogy a Csemadok tardoskeddi alapszervezetének sikeres pályázatának köszönhetően, a Recefice még az idén öt darab új citerát kap, amit már nagyon várunk. Felemelő érzés, hogy a Recefice zenekar ilyen fontos és aktív része lett a gyermekek mindennapjainak. Szeretnek járni próbára, és többen közülük még az iskolába is beviszik a hangszerüket, hogy megmutathassák a többieknek, mit is tudnak.

A Recefice zenekar vezetőinek legfontosabb célja a népzene gyermekekkel való megszerettetésén kívül a gyermekek tartalmas időtöltése és a tardoskeddi magyar kultúra értékeinek ápolása.

Bračo Péter

Néhány héttel ezelőtt megünnepeltük a Recefice 1. születésnapját

Tardoskedd artézi kútjai

2021 augusztusában egy régóta várt felújítási munkálat valósult meg. Tardoskedd első artézi kútját újította fel a Közhasznú Vállalat. A munkások igyekeztek úgy dolgozni, hogy a kút a lehető legjobban hasonlítson az eredetihez. Még régi fotódokumentációt is igénybe vettek.

De mióta is áll Tardoskedd központjában ez az artézi kút és hány kút épült községünkben tulajdonképpen?

Tardoskedd lakosai már évszázadokkal ezelőtt vágytak friss vízü kútra. Főleg az 1866-os tífusz és kolerajárvány idején és után lett volna nagy igény több jó minőségű vízre, valamint nagy szárazságokkor, mikor a vízhiány miatt ember és állat egyaránt szenvedett. Ezt a vágyat aztán 1896-ban egy nemes gondolkodású, áldozatkész férfi – Juhász Ferenc községi bíró teljesítette, aki a régi község háza előtt (ma a templommal szemben) saját költségén kutat fúratott. Erre a célra 6 000 koronát áldozott a köz javára. Nemes tettéért ezüst érdemkeresztet is kapott a királytól, amelyet ünnepi keretek között Krausz alispán tűzött a mellére 1896. december 30-án. Az új kutat, amelyet róla neveztek el Ferenc Forrásnak egy Ábrahám Sándor nevű kút-fúró mester fúrta 311 m mélyre, s perceként 42 l vizet szolgáltatott. A teteje deszka burkolattal volt védve, amelyet 1923-ban terméskő foglalat váltott fel.

A geológiai viszonyok és a kutatások mind azt támasztották alá, hogy a község területe bő vízhozamát tekintve alkalmas kutak fúrására. Még Nyitra vármegye 1898-ban kiadott kötete is említést tesz arról, milyen egészséges Tardoskedd vize, amelyet a Ferenc Forrás szolgáltat. 1896-ban a közeli s távolabbi vidéken csak 5 fúrott kút volt, az egyik közülük éppen a tardoskeddi volt. A kúttal egyidejűleg itatók is készültek, melyeknek vizét a kút elfolyó vize táplálta. Az egyik úgy 200 lépésnyire a Ferenc Forrástól épült, a másik a gőzmalom előtti téren (a mai Supermarket és annak parkolója területén). Az itatók az esténként a legelőkről hazatérő állatok (tehén csordák, lovak) vízzel való ellátását szolgálták, ill. tűzoltásra használták a vizüket. Az itatók-

ból a felesleges víz a mai Vida tóba volt elvezetve. Az 1930-as évekre a Ferenc Forrás vízhozama a felére csökkent, szárazság idején még kevesebbet hozott.

Tardoskedden a későbbiekben is nagy szükség volt kutakra, ezért újabbak fúrására került sor. 1910-ben adták át a Felvégi kutat (erről a Tardoskeddi Hírmondó 2020/2 számában írtunk), 1921-ben pedig a Taroskeddhez tartozó Jánosházán fúrtak egy kutat. Ez 137 m mély volt és perceként 10-12 l vizet adott. A lakosok, az állatok itatására, valamint gőzgépek működ-

és a földet, és rátették a másik gyűrűt. Ez így folytatódott egészen a víz szintjéig. Nem volt azonban minden ásott kútnak egyforma vízhozama. Száraz esztendőekben csökkent a vizük, sőt előfordult, hogy pocsolásra apadt. A kútásás egészen az elmúlt évszázad 60-as éveig tartott.

A fúrott kutak mellett az emberek saját kutakat is ástak az udvarokon, kertekben. Előfordult, hogy segítettek a szomszédainak is kutat ásni. Az ásott kutak mélysége 8-12 méter volt. Ezt a mélységet a betonból készült kb. 80-85 cm magas kútgyűrűk száma határozta meg. Sokszor kézzel ásták kapa és lapát segítségével. Először lerakták a gyűrűt, szép sorjában körbeásták a földet, majd kannával és csörlővel a felszínre húzták

Mivel a lakosság egyre inkább tájékozottabbá vált az ivóvíz fontossága terén, és az ásott kutak minősége sem volt megfelelő a község több részén, újabb és mélyebb kútúrások következtek. 1962-ben három kutat fúrtak: a Gólakeresztnél, a Gesztenye sori kistemetőnél és a Péróban. Ezek mind kézi pumpával működtek. 1964-ben az alapiskolákban fúrtak kézi pumpával működő kutakat. A Mély úti óvoda építésekor ezen a területen ugyancsak épült fúrott kút. 1986-ban a Gólakeresztnél fúrtak új kutat az út másik felén a Réti út irányába (az 1962-ben épült kút közvetlenül a kereszt előtt állt), 1987-ben pedig a volt orvosi rendelőknél. 1994-től aztán fokozatosan bevezették Tardoskedden a vezetékessé vizet, így a kutak létfontossága háttérbe szorult. Jelenleg egy artézi kút működik a községben, a Felvégen, ide járnak az emberek friss ivóvízért.

születelt a további kutak fúrása. A következő artézi kút „csak” 1949-ben lett kifizetve a sportpályán. Ennek vizével engedték fel később megépített fürdő medencéjét.

Tardoskedd mindig is nagy területet foglalt el, és az artézi kutak távol estek a falu egyes részeitől, ezért szükség volt ún. vízfordókra, akik havi 15-20 korona fejében házhoz hordták a kutakról a vizet vaskára akasztott kannákban. A vaska egy fa rúd, két láncon lévő kampóval a végén, amelyeken 10 literes vizes kannák lógtak. A vízfordók ezt a vállukra tették, és már vitték is a vizet. Később 5 literes kannákat használtak fedővel, hogy ne kerüljön bele a friss vízbe az utca szennye, pora. Ezenkívül ló vontatta lajtos kocsival is szállították a vizet. A módosabb családok saját maguk hordták haza a vizet.

Feldolgozta: Csányi Mária

70 éve lett önálló Jató

Idén 70 esztendeje, hogy a szomszédos Jató önállóvá vált, és elszakadt Tardoskeddtől. Idézzük fel, hogyan és miért került erre sor.

Jató megalakulása egy népi legendához köthető, melyszerint „Valaha ez a táj egy mocsaras, tavakkal teli vidék volt, parlagon heverő földekkel. Egy éjszaka magyarok csoportja haladt át rajta. Sötét éjjel volt, s az egyikük, aki legelőt ment, egyszer csak belelépett az egyik tóba, és felkiáltott: „Jaj, tó!”. Így lett a település neve Jató.

Egy nézet szerint a mai Jató, akárcsak a hozzá közeli Kenderes és Fekete Part a 20. század közepéig Tardoskedd részét képezték. Ez azonban tévedés. Az igazság az, hogy Tardoskeddhez időtlen idők óta több település, tanya és gazdaság tartozott, amelyek a község jelenlegi kataszterét tekintve Tardoskedd külterületén vagy azon kívül helyezkedtek el. A 20. század elején ide tartozott Jánosháza, Alsó Jató, Kis Jató, Kenderes és Fekete Part, valamint Apolló, König, Schrank, Nádaskút tanyák, ill. Akomány, Bacsala, Canyek és Méhespuszta. Fontos megemlíteni, hogy történelmi szempontból ez a vidék a Nagymorva Birodalom fennállásáig egyforma arányban fejlődött, azonban a 11-12. századtól fogva a mai Tardoskedd és Jató területe teljesen eltérő irányú fejlődésen ment át. Míg Tardoskedd mindig is egyházi tulajdonban volt (az esztergomi érsekség tulajdonát képezte), ahol elszegényedett köznemesi családok, önálló parasztcsaládok és béresek éltek, és művelték a földet, addig Jató és környéke jelentős főnemesi családok tulajdonába tartozott. Többek között Farkasdi György, Nehéz György, Zápolszky család, Thurzó Elek és az Eszterházy család, amelynek ez a vidék egészen a 20. század elejéig a

tulajdonában volt. Vagyonjogi, egyházi és iskolaügyi szempontból ez a két terület tehát mindig is teljesen önálló volt. Csak az 1867-es kiegyezést követően került sor a két település közigazgatási összekapcsolására közös államigazgatási szervvel, amelynek Tardoskedden volt a székhelye. Ettől kezdve egészen 1952-ig közös volt a közigazgatási hivatala, a posta és a vasúti összeköttetés.

A mai Jató határában fokozatosan létrejövő négy település

Az önálló Jató községi hivatala

közül Kis Jató volt a legjelentősebb. Egyrészt ez volt a legnagyobb kiterjedésű település, másrészt itt összpontosult a helyi ingatlanok ügyintézése, itt volt iskola, üzlettel közösen működtetett kocsmá, templom és temető. Dr. Komlóssy Ferenc feljegyzései alapján az első iskolát Alsó Jatón 1833 körül gróf Eszterházy Mihály földesúr építtette és tartotta fenn anyagilag. Az iskola egy hosszú parasztházban működött, ahol közvelenül a béresek lakásai mellett volt az osztály, és egy tanítói szoba. Az első tanító Buday Mihály a grófi lovarda intézője volt, aki szlovák, német és magyar nyelven oktatta a gyerekeket. Az „Alsó Jattó pusztai alsó elemi iskolát” a 19. században harminc 6-12 év közötti iskolaköteles fiúból 19 látogatta, a 31 iskolaköte-

les lányból pedig 14. Az iskola nagyon rossz állapotban volt, csak írást, olvasást, hittant és számtant tanítottak. 1873 után gróf Eszterházy Mihálynak köszönhetően jelentős mértékben javult az iskola anyagi közellátása és felszereltsége. Ekkor már két osztályos volt az intézmény, s bár nem volt saját könyvtára, se tornaterme, de az addigra megszüntetett béreslakásoknak köszönhetően sikerült bővíteni a tanítói lakást, és volt tanítás

délelőtt és délután is. A II. világháború után újra egy osztályban folyt az oktatás, mégpedig az 1-5 évfolyamok részére, a felső tagozatosok Tardoskeddre jártak iskolá-

ba. A 20. század 50-es éveiben még egy osztályt hoztak létre Jatón, mégpedig a helyi kastélyban. Az 50-es évek végén, 60-as évek elején egy osztályos iskola Kenderesen is működött.

A 19. század közepéig csak egy összekötő kapocs volt Tardoskedd és Jató között, mégpedig azok a lakosok, akik a II. Rákóczi Ferenc féle felkelést követően lettek ide telepítve Morvaországból. Míg Tardoskedden viszonylag gyorsan asszimilálódtak (jó példa erre a mai napig fennmaradt Vána-Vanya családnév), addig Jatón és környékén jobban megmaradt a szláv jelleg. Köszönhető ez elsősorban az újabb betelepítéseknek helyi földesurak közbenjárására, amikor Közép-Szlovákiából érkeztek ide új lakosok.

A jatai és környékbeli Eszterházy birtokokat 1914-1917-ig bizonyos Vít Slezák mérnök bérelte, 1917-től Löwy Jakab lett a birtok ura, halála után pedig a budapesti László József vásárolta meg, aki a helyi kúriában lakott. A II. világháború kitöréséig innen igazgatták az egész birtokot, amelyen átlagosan 150 ember dolgozott.

Az 1947-1950-ig tartó években a társadalmi feszültségek egyre jobban a hétköznapi élet részévé váltak, rányomták bélyegét az emberek közötti viszonyokra, kapcsolatokra, amelyekre amúgy is negatívan hatottak a különböző ideológiai, gazdasági és politikai intézkedések, amelyek a kényszer kitelepítések, de-

portálások és lakosságcsere formájában nyilvánultak meg. Mindezek egyik legnagyobb következménye ránk nézve Alsó és Kis Jató, Kenderes és Fekete Part lakosainak azon indítványozása, hogy elszakadjanak Tardoskeddtől, és megalakuljon az önálló Jató. El is indították az ehhez szükséges folyamatokat. 1949-ben Alsó és Kis Jató, Kenderes és Fekete Part elnökei, mint a Szlovák Kommunista Párt tagjai a lakosok teljeskörű támogatása mellett arra kérték az állami szerveket, hogy engedélyezzék önálló politikai község, Alsó Jató megalakulását. Az, hogy ez a négy falu a kommunista párt támogatottságát élvezte, 1948 után elégedő ok és indíték volt arra, hogy az államigazgatási szervek hatékonyan intézkedjenek az ügyben. Az 1951 áprilisában megalakult Helyi Nemzeti Bizottság előkészítő vezetősége sem tudta már megállítani az említett négy település Tardoskeddtől való elszakadását. Jató így az Érsekújvári járás legfiatalabb községe lett, ahol fokozatosan kezdetét vette fejlődés, az építkezések és az infrastruktúra kialakulása.

Buda Ferenc mérnök

Olvasóink írták

Lány a parton

A folyónál ismertem meg Petrát. Vidám természete rögtön elvarázsolt. Az első pillanattól kezdve kedveltem őt. Szinte azonnal beleszerettem. Amikor csak tehetők, kimentünk találkozásunk helyére: a Dunához. Lent a parton hosszasan néztük a hömpölygő folyó hullámain és a rajta úszkáló hajókat. Amíg bámészkodtunk, Petra szétengedett haját össze-vissza fújta a szél. A rakoncátlan tincsek táncot jártak a feje körül. A vízhez lépve minden alkalommal belemerítette a kezét a folyóba, és hatalmas mosollyal rám fröcsölte a rajta maradt hatalmas cseppeket.

Azon napon, mikor utoljára a parton jártunk, a felhők egyre csak sokasodtak az égen. A hideg szél mind jobban erősödött. A hosszú barna kötött kardigánt Petra fázósan összehúzta magán. Keresztbe fonta karjait a mellkasán dideregve. Visszamentem az autóhoz, hogy előkerítsem a fényképezőgépet. Meg akartam örökíteni a pillanatot, ahogy így elmélázik. Megnyomtam a gombot, ekkor Petra hir-

telen pördült egyet, mintha táncolna. Tátott szájjal bámultam minden mozdulatát; alig bírtam betelni a látvánnyal, annyira kecses volt. Nem akartam zavarni, tudtam, ma ő búcsúzni jött ide. Pár nappal ezelőtt az orvosok a legrosszabb hírt közölték vele. Gyógyíthatatlan, hangzott a végítélet. Ő csendesen beletörődött. En harcolni akartam érte, akár az életem árán is. Belül egyre hatalmasabb vihar dúlt. Nagyobb, mint ami itt kint készülődő. „Elveszíthetem“ - futott át az agyamon, s ez a gondolat teljesen lebéntített. Egy könnycsepp csordult ki a szememből. Hagytam, hogy szabadon folyjon le az arcomon. Mikor Petra felém fordult, feleltem a kezem a magasba, mosolyogva visszaintegtettem. Újra elővettem a gépet, hátha végre sikerül lefényképeznem. Többször is kattintottam, most már biztosra akartam menni. Elindult felém. Mikor mellém ért, csendesen belém karolt. Látszott rajta, hogy kimerítette a séta. Kezével jelezte: indulhatunk.

Lassan lépkedve hagytuk magunk után a Dunát.

Másnap korán ébredtem. Kávével a kezembem vártam a napkeltét. Amikor visszamentem a szobába, Petra arcán ugyanaz a mosoly ült, mint tegnap a parton. Úgy tűnt, még álmában is boldog. Melléültem. Lélegzetem visszafojtva figyeltem őt. A telefon éles hangja törte meg a csendet. Hosszan csegett. Petra álmosan nyúlt utána. „Halló“ – lehelte a készülékbe. Feszültem figyeltem, hátha elcsípem egy részét a beszélgetésnek. „Nagyon köszönöm“ – mondat után abbamaradt a hívás. Felém fordult, rám szegezte gyönyörű tekintetét, majd zavartan magyarázni kezdett: „Az orvos hívott, mégis van remény...“ Mikor felfogtam, mit mond valójában, hangosan zokogtam a megkönnyebbüléstől. Karjaimba vettem, boldogan öleltem magamhoz. Ez volt az a hír, amire régóta vártunk....

Lázálom

Amint abbamaradt az eső, rohantunk ki a bárból. Már itt ücsörögtünk egy ideje. Az eső elől bújtunk el. Az utcán ezer gémmátként vakította szemünket a nap visszaverődő fénye minden egyes vizes csepről. Kacagva futottunk, és fogtuk egymás kezét. Pénz híján taxit nem foghattunk. A közeli buszmegállót pályáztuk meg. Amint oda értünk, egy autó húzott el mellettünk. Ránk zúdította az út szélén összegyűlt vizet. A hideg, nem várt zuhany, meglepett. Mozdulni sem tudtunk a hirtelen jött vízzuhatagtól. Összenéztünk és abban a pillanatban hatalmas kacagás tört ki belőlünk, még a könnyeink is kicsordultak. Úgy kellett támaszkodnunk, hogy ne dőljünk el a nevetéstől. És nem bírtuk abbahagyni...

Aznap nagyon hideg volt. Hiába sütött a nap, csak világított, meleget nem áraszott. Most is alig lehetett érezni éltető erejét. A szél belebelemarkolt egy két levélbe, felkapta a földről, felénk fújta őket, majd meg-

táncoltatta a körülötte lévő többi avarral együtt. A mi nedves ruháinkat is körbeölelte fagyos kezeivel. Cson-tunkig hatolt ez a hideg. Kedvünket szegte, mert fázni kezdtünk. Ott vacogtunk egymásba karolva, csurom vizesen, míg meg nem jött a busz. Alig bírtunk remegő kézzel jegyet váltani. Kezeinket dörzsölgöttük, leheltük, de nem sikerült átmelegedni. Míg hazáértünk, jól átfáztunk.

Ő hamarabb szállt le a buszról, mint én. Mikor már otthon voltam, jutott eszembe, hogy még a telefon számát sem kértem el. Csak a nevét tudtam, abból is csak a becenevét, ami nagyon elkedvetlenített. A fotelbe rogytam, és magam elé bámultam. Örül-

ten szerelmes voltam, és nagyon haragudtam magamra. Tudtam, így nagyon nehéz lesz megkeresni. Mérgemben cigarettáért nyúltam, és úgy ahogy voltam, még mindig nedves ruhában, kimentem az udvarra cigarettázni, majd egy jó forró zuhany után ágyba dőltem.

Ez a kaland egy időre kivont a forgalomból. A láz és a köhögés volt a társam pár napig. Félholtan nyomtam az ágyat. Egy cseppet sem bántam a kalandot. Lázálmaimban újra és újra csak vele voltam. Egymás kezét fogva szaladtunk újra a város utcáin. Legalább álmomban nem engedtem el őt többé. Annyira szerelmesnek éreztem magam, hogy ébredni, sőt gyógyulni sem akartam. Csak miatta késleltem a gyógyulást.

Miután felépültem, igyekeztem megkeresni őt; első utam abba a bárba vezetett, ahol találkoztunk. Reménykedtem, hátha újra látom őt, de nem volt szerencsém. A buszmegállóhoz is többször visszatértem, de hiába. Többé már nem találkoztunk...

Darázs Balogh Katalin

Tardoskedden élő madarak - 2. rész

Folytatjuk a Tardoskedden élő madarak bemutatását. Ismerjenek meg újabb három madarat.

Vörösbegy (*Erithaus rubecula*)

A verébalakúak családjába tartozó, 12,5 -14 centiméter hosszú madár. Szlovákia egész területén megtalálható. A tojó és a hím hasonló színezetű, narancssárga tollakkal borított begyük és arcuk van. A „vörös” vagyis tulajdonképpen narancssárga tollazat körül szürke sáv található. A testük felső részein a tollazat barnás színű. A fiatal egyedek barna pöttyösek. A legenda szerint azért ilyen színes, mert amikor a keresztfeszített Jézusnak énekelt, Krisztus urunk vére ráfolyt. A vörösbegy, más néven csipkemedár erdők, bokrosok madara, de a fás kertekben is megtelepszik. Lány éneke az alkonyati órákban is felcsendül. Főleg rovarévrő, de szívesen kutat földigiliszták után a frissen megbolygatott talajon. Ősszel és télen bogyókkal egészíti ki étrendjét. Télen madáretetőkbe kihelyezett magkeverékeket és szárított gyümölcsöket is örömmel fogyaszt, főleg majsolát. Kemény teleken a házak mellé húzódik, ahol főtt sárgarépával is etethető.

A költési időszakon kívül többnyire magányosan él. Békés természetű madár, de a területére tévedő betolakodókkal szemben agresszíven viselkedhet. Főleg a hím egyedek híresek arról, hogy megtámadják a többi hímeket vagy más kis termetű madárfajokat, ha azok betévednek a területükre. Számos ilyen összecsapás végződik halállal. Még saját tükröképét is megtámadja.

Általában hasadékokat, védett töltéseket, üregeket, odúkat választanak leendő fészkek számára, amelyek valamiféle védelmet biztosítanak. De előfordul, hogy ezeknél szokatlanabb helyeken fészkelnek, például különböző gépeken, eszközökön, ez lehet kerti hűsítő, kerékpár kormányja, felfelé fordított partvis feje, szögre akasztott öntözőkanna, virágcserep vagy kalap. Tétre nagy részük elvándorol, főleg a felnőtt egyedek maradnak, akik az alföldeken telelnek át. Védett madár, értéke 300 €.

Vörösbegy

Barázdabillegető (*Motacilla alba*)

Szintén a verébalakúak családjába tartozik ez a 18 centiméter hosszú, a Kárpát-medencében rendszeres fészkelő állandó madár. Felsőteste szürke, toroka, begye mellének felső része, nyakának hátsó része és tarkója fekete, szemsávja, a fej és a nyak oldala, valamint alsóteste fehér, miáltal a szárnyon két világos csík keletkezik. Őszi és tavaszi tollazata enyhén különbözik egymástól.

Általában parkokban, kertekben, útszéleken látható, de szívesen él a part közelében, sőt városok közepén is. Rovarokkal, kisebb gerinctelenekkel táplálkozik, de kora tavasszal, amikor szűkösen akad táplálék, a madáretetőket is felkeresi.

A felnőtt hím a vörösbegyhez hasonlóan szintén hevesen védelmezi területét a betolakodókkal szemben. Előfordul, hogy a madár egy fiatalabb hím segítségét is igénybe veszi területe védelmezésénél. De amúgy a barázdabillegetők békésen megvannak egymás mellett. Alvóhelyeiket bokrokban, padlásokon, sőt, néha üvegházakban alakítják ki. Olykor áttelel, ilyenkor csoportosan pihennek fákon, nádasokban. Arra is akadt példa, hogy fűtött épületben, például kórházakban vagy gyáracsarnokokban teleltek át. Növényi anyagokból csésze alakú fészket épít, melyet tollakkal és fűszálakkal bélel ki. Védett madár, értéke 500 €.

Barázdabillegető

Csuszka (*Sitta europaea*)

A csuszka is a verébalakúak rendjébe tartozik. Ez a rövid farkú, hosszú csőrű, 14 cm hosszú énekesmadár megtalálható Szlovákia egész területén az alacsony fekvő területektől egészen a bükkös erdőig. Állandó madár. Testének felső részét szürkés-kék tollazat borítja és fekete csík húzódik csőrétől a szeme körül elhaladva egészen a szárnyáig.

Fákon él, nevét is onnan kapta, hogy akár fejjel lefelé is tud haladni, mintegy „csúszkál” a fatörzseken. Repülni általában csak egyik fáról a másikra szokott, inkább rövid ugrásokkal közlekedik a fatörzseken, és nem használja farktollait, hogy megtámassza magát mozgás közben. A párok állandó területeken élnek és fák odvaiban, általában harkályok elhagyott fészkeiben fészkelnek. Fészkekrakáskor előnyben részesíti a lomblevelű erdőket, terebélyes, idős tölgyfákkal, északon a tűlevelű erdőket is. Ha az odú bejárata túl nagy, bizonyul, a nőstények betapasztják sárral.

Elsősorban rovarokat fogyaszt, főleg bogarakat, de megeszi a hernyókat és a pókokat is. Táplálékát ősszel és telente bükkmakkal és más magvakkal egészíti ki. Képes fejjel lefelé is táplálkozni. Telente gyakran igénybe veszi az emberek által kihelyezett madáretetőket, ahol leginkább fagyút, sajtot, vaját és kenyeret fogyaszt. Ilyenkor nagyon agresszíven viselkedik, elűzi a többi madarat. A növényi táplálékot egész évben raktározza, de főként ősszel halmoz fel nagyobb készletet télre. Az elraktározott táplálékot fák kérgébe, különböző repedésekbe rejti, és gyakran zuzmókkal, kéregdarabokkal, mohával álcázza. Védett madarunk, értéke 500 €.

Csuszka

Sporttal szép az élet

A 18 éves **Ivanics Teodóra** számára elképzelhetetlen az élet sport nélkül. Már egészen kicsi korától sportol, s ez idő alatt jó néhány sportágat kipróbált. Jó példaként szolgálhat minden fiatalnak, aki szabadidejében unatkozik.

Melyik volt a legelső sport, amivel alaposabban megismerkedtél?

A síelés. Négy és fél-öt éves lehettem, amikor az apukám megtanított síelni, s azóta is ez az egyik kedvenc sportom. Később megpróbáltam a snowboarddal is, de az nehezebb, mert míg a síelésnél „szabadon” vannak a lábak, a hódeszkázásnál le vannak fixálva. De nem adtam fel, folytatom még, mert szeretnék benne tökéletesedni. Ha már a téli sportoknál tartunk, a nagybátyám megtanított jégkorcsolyázni, mivel tudta, hogy nagyon szeretek görkorizni. Teljesen más jégkorcsolyázni, mint aszfalton görkorcsolyával. Sokkal nehezebb, ezért ezt csak hobbi szinten űztem.

Ezzel az általad elsajátított sportágaknak még nincs vége. Hiszen van még néhány, amelyeket űztél, és a mai napig űzöl.

Alapiskolásként atletizáltam, a távolugrást űztem versenyszerűen. Hatodikos koromban nagyon megtetszett a röplabda, amelyet Mojzes Béla vezetett a két iskola diákjainak. Hetedikétől kilencedik osztályig pedig kosárlabdáztam az iskola „Žirafky” csoportjában Batyka Marian irányítása alatt. Közben tollaslabdáztam is. Ez úgy kezdődött, hogy a nagyival gyakran tollaslabdáztunk a kertben. Elég jól ment, ezért anyu elvitt egy versenyre. Ott megismerkedtünk egy bánkeszi edzővel, aki egy ideig edzett. Később sajnos megszűnt ez a lehetőség, de én még mindig badmintonozok. Áprilisban az iskolánkon, az érsekújvári Pázmány Péter Gimnáziumban rendeztek egy badminton versenyt, ahol egyéniben és párosban is indultam. Végül párosban 2. helyezettek lettünk a szintén tardoskeddi Bíröczi Léda iskolatársammal. Nagyon örültem, mert ez az első nagyobb sikerem ebben a sportban.

Három évvel ezelőtt egy újabb sportág lépett az életedbe.

Igen, a taekwondo. Mindig nagyon érdekelt a keleti kultúra, azon belül is a koreai. Sok ilyen zenét hallgattam, olvastam ebben a témában, így fedeztem fel a taekwondot. Szeptemberben lesz három éve, hogy elkezdtem. Hamarabb szerettem volna, de anyukám nem engedte, mert veszélyesnek találta, hiszen tulajdonképpen egy önvédelmen alapuló harcművészetről van szó. Hetente kétszer van edzés az érsekújvári Taekwondo Klubban, ahol Peter Tóth klubvezető az egyik edzőm, Michal Vavro a másik. Nem

tervezek versenyekre járni, csupán nagyon jó kikapcsolódás számomra. Tetszenek a technikák, ezenfelül önvédelmet is tanulunk, ami szintén jó dolog.

Áprilisban zöld övet szereztél. Ez mit jelent?

A taekwondon belül csoportok ún. kup-ok vannak, a fokozatrendszert övekben mérik, az instruktori fokozatot pedig danban. Hat féle öv van, fehér, sárga, zöld, kék, piros és fekete. Ezek még fokozódnak pl. fehér-sárga, sárga-zöld stb. Mindegyiknek megvan a jelentése. Az én zöld színű övem azt jelenti: első levelek, első sikerek. A csoportokat nézve jelenleg a 6. kupban vagyok. Ahhoz, hogy feljebb léphessünk egy magasabb szintre, és övet szerezhessünk, vizsgáznunk kell. A vizsga több lépésből vagyis tül-ből áll. Minden ütésnek, rúgásnak meg van a saját technikája, ezeket kell a vizsgán helyesen bemutatni. Két személy „küzd” egymás ellen, miközben a vizsgáztató koreaiul mondja az egyes rúgások, ütések, védések nevét, és ez alapján kell azokat bemutatni. Miután meg vannak a tülök, öt különböző rúgást kell 50-szer megcsinálni. A vizsga szóbelivel fejeződik be, ahol a taekwondo-

ról, annak szabályairól kell beszélni. Tudni kell a taekwondo-ról, hogy Kórea nemzeti harcművészete és 1955-ben alapította Choi Hong-hi nagymester. A név jelentése: tae-rúgás, kwon-ütés, doranyközéppút. A tarkón és a háton kívül a test bármelyik részére lehet ütni, rúgni. Egy évben egyszer van vizsga, de szerintem lehetne gyakrabban, úgy hamarabb el tudnánk érni a magasabb fokozatokat. Az én legutóbbi vizsgámat kisebb balszerencse kísérte, ugyanis napokkal előtte kibicsaklott a bal bokám. Nem volt egyszerű így megszerezni a zöld övet, de sikerült.

Voltak ezenkívül komolyabb sérüléseid?

Ez egy nagyon nehéz sport, a mi klubunk pedig inkább a harci részre összpontosít. Az edzők egyáltalán nem tesznek különbséget a lányok és fiúk között. Volt egypár sérülésem ebből kifolyólag, sőt egyszer be is ütötték az orromat. Most, a beszélgetésünk előtt is térdem rúgtak, kezem-lábam kék és lila. De nem baj, ez ezzel jár. Szeretek ide járni, a magam örömeire csinálom. Célom a fekete öv, 1. dan elérése, ami magasabb fokozat, mint a kup. Jelenleg egyedül járok a suliból. Sokan feladták, akik velem kezd-

tek, de én kitarok. Konkrét terveim a jövőben nincsenek ezzel a sporttal, esetleg személyi edzőség, de az is csak hobbi szinten.

A keleti harcművészetekre jellemző a tiszteletadás.

Igen, az alapszabályzatban benne van, hogy tisztelni kell az ellenfelet, az edzőt, a sporttársakat. Minden alkalommal, ha találkozzunk, kezet adunk egymásnak. Ezenkívül 5 fogalom határozza meg a taekwondo szellemiségét: udvariasság, becsület, kitartás, önfegyelem, megingathatatlan szellem. Például, ha edzéskor inni vagy pihenni szeretnénk, oda kell menni az edzőhöz, meghajolni előtte, és engedélyt kérni. Ha megadja, csak akkor lehet elmenni.

Mi volt a legemlékezetesebb élmény számodra ezen a sportágon belül?

Egy éve júliusban Bobrovecen voltam két sporttársammal egy egyhetes taekwondo táborban. Egész Szlovákiából voltak itt résztvevők. Olyan volt, mint egy katonai kiképzőtábor napi négy edzéssel, amelyek egy és fél-két óráig tartottak. Itt tökéletesítettük a már elsajátított technikákat aszerint, ki milyen övvel rendelkezik. Mivel én már haladónak számítok, ezért a fölöttem lévő övesekkel edzettem. Nagyon sokat adott ez a tábor, ha lehetőségem lesz, újra elmegyek.

Van még olyan sport, amit ki szeretnél próbálni?

Igen, a szörfözést. Nagyon tetszett, amikor kipróbáltam a snowboardozást, szerintem van egy kicsi hasonlóság a kettő kö-

zött. Amikor nyáron a szüleimmel kirándulni jártunk, mindig elvárszoltan néztem a sok szörfözőt. Nagyon vonz ez a sport is.

Honnan ez a sport iránti szenvedély?

Az egész család sportos beállítottságú. A nagypapa atletizált és pingpongozott, a nagy meridián tornát vezet, anyukám kiütős játékban volt nagyon ügyes, apu megtanított sielni.

Gondolom, nemcsak sportból áll az életed.

Nem, itt van még a tanulás, amit nem hanyagolhatok el. Bár az edzések napján ezt is a sporthoz kell igazítanom, ilyenkor edzés előtt és utána tanulok. Sokszor késő éjszakáig. Ezenkívül nagyon szeretek a szabadidőmben rajzolni és zongorázni.

tanom, ilyenkor edzés előtt és utána tanulok. Sokszor késő éjszakáig. Ezenkívül nagyon szeretek a szabadidőmben rajzolni és zongorázni.

Szerinted, hogyan lehetne rávenni a fiatalokat, hogy kevesebb időt töltsenek a számítógép, telefonok előtt, és inkább sportoljanak?

Szerintem minden csak akarat kérdése. Elég lenne, ha legalább hetente kétszer sportolnának. Annyiféle sportolási lehetőség van az interneten, aki akar, talál magának megfelelőt. De megteszi a séta is a barátokkal, vagy egy sima kutyasétáltatás is. És el lehet jönni taekwondozni is. Hat éves kortól ajánlott, de el lehet kezdeni idősebb korban is.

Köszönöm szépen. Kívánom, hogy ez a sport iránti szereteted sokáig megmaradjon.

Bračo Szilvia

Gratulálunk a bajnokoknak!

Nagyszerű idény tudhat maga mögött az U15 csapatunk, amelyik végig kitűnő teljesítményt nyújtott a bajnokság alatt. Tehetséges fiatal labdarúgóink 20 mérkőzésből 18-at megnyertek, 2 alkalommal dönteleneztek, így veretlenül zárták az idényt. Összesen 106-gólt adtak, és csak 10 labda végzett a bajnokok kapujában. A csapat káprázatos játékot mutatott be a döntőben is, ahol a 4 csoport első helyezettjei mérték össze ereiket. A mieink két mérkőzésből kettőt megnyertek, így ők

végeztek a táblázat élén, s így lettek a IV. Liga bajnokai.

Az idény legjobb góllövője Adrián Weibel lett, aki 51-szer talált a kapuba. A döntő gólkirálya Kóňa Oliver.

Szívből gratulálunk fiúk! Csak így tovább!

A bajnok csapat: **Janega Oliver, Lovász Alexander, Vidovič Adam, Révay Adam, Slamenka Dušan, Ludaš Dávid, Kóňa Oliver, Várhelyi David, Lehotkai Márk, Bihari Leonard, Weibel Adrián**

Pótjátékosok: **Lipták Richard, Bertič Leonard, Nozdrovický René,**

Blanár Zoltán, Tornay René

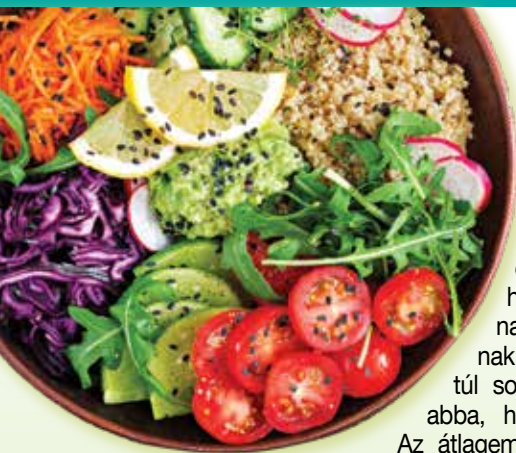
Csapatvezető: **Krupánszki Tamás**
Az edző aszisztensei: **Janega Peter és Imrich Weibel.**

Kóňa Monika

„Változtasd meg a gondolkodásod, és megváltozik az életed!” (Brian Tracy)

A történelem során először eljutottunk egy olyan bízár helyzetbe, hogy manapság többen halnak bele abba, hogy túl sokat esznek, mint abba, hogy túl keveset. Az átlagember számára már nem a fertőző betegségek, a háborúk vagy az aszály jelentik a legnagyobb veszélyt, hanem sokkal inkább a mértéktelen és felelősségmentes táplálkozás és a mozgásszegény életmód. Elértük azt, hogy táplálékaink már nem az egészségünket szolgálják, tele gyomorral, túlsúllyal éhezünk. Óriási mértékben nő a környezetszennyezés, drasztikusan csökken a termőtalaj és a rajta, benne természetett zöldségeink, gyümölcsseink vitál anyag tartalma. Mérgekkel vesszük körül magunkat a rövid távú érdekeink miatt, és ez hosszú távon nagyon veszélyes, nagy árat fizetünk érte. Fogy a tiszta víz, a szennyeződémentses élelmiszer, romlik a levegő minősége.

Szinte mindenki az idő fogságában él. Nincs időnk az étkezésünkre, már egyáltalán nem szentség a táplálkozás. Feldolgozott, konyhakész, adalékanyagokkal, tartósítószerrel, ízfokozókkal teli ételeket eszünk. Egyre fiatalabb korosztályban jelennek meg a krónikus betegségek és több a túlsúlyos, mint az éhező ember. Át- és felértékelődik, legnagyobb kincsünkkel válik az egészség. Vajon úgy is bánunk vele, kincsként óvjuk, védjük-e?

„Nem csak az számít, hogy mit eszel, mit emészt, hanem az is, hogy téged mi emészt ... Ha tele vagy neheztellessel, aggodalommal, félelemmel, vágyakozással, bűnnel, méreggel, megkeseredettséggel, vagy egyéb érzelmi betegséggel, az megrövidíti az életedet.” (Rick Warren, amerikai lelkipásztor és író)

Az első lépés a felelősség vállalása az életünkért, tetteinkért, betegségünkért. A második az aktív „tevés”, a gyógyulásért. Az egészség romlásáért elsősorban életvitelünk és az erre épülő táplálkozási szokásaink tehetők felelőssé. A mindennapjainkat átszövő mérgek, amelyek áruházban köztünk vannak, mint takarító-, tisztítószerek, kozmetikumok, ízfokozók, tartósítók, emulgeálók, színesítők, térfogatnövelők, sok esetben „gyógyszerek”, szintén felelőssé tehetők. Ezekhez a hatásokhoz társul az ásványi anyagok, a vitaminok és az enzimek hiánya. A stressz, a rohanó életvitel már csak hab a tortán. A szinte kizárólag gyógynövénytartalmú táplálékkiegészítők

megszüntethetik a hiányállapot miatt kialakuló működési rendellenességeket, amit a nem megfelelő ásványi anyag-, vitaminbevitel és felszívódási gyengéség okoz, illetve sav-bázis és mikrobiológiai egyensúlyvesztés. Speciális gyógynövénykészítmények fokozzák a kiválasztó szervek működését, és ezáltal méregtelenítik, salaktalanítják a szervezetet. Ma már akadémikus kutatások tízezrei bizonyítják, hogy egyrészt zöldségeink, gyümölcsseink nem tartalmaznak elég, életműködésünkhöz nélkülözhetetlen alapanyagokat, másrészt napi szinten veszünk magunkhoz szervezetünket megterhelő, sok esetben egyértelműen betegítő, mérgező anyagokat.

Mi lehet a megoldás? A felelősségvállalás és a napi szintű odafigyelés magunkra, környezetünkre. Vizsgáljuk meg fogyasztási szokásainkat, legyünk környezettudatosak. Napjainkra már nemcsak az unokáink, hanem mi és gyermekeink léte is veszélybe került. A hallgatás, a halogatás és a struccpolitika nem vezet jóra.

A környezettudatosság, a prevenció nem lehet csupán pénz kérdése.

Fontos, hogy tegyünk családunk és a magunk egészségéért, és közben védjük környezetünket. Ma másodpercenként másfél millió pillepalackot gyártanak a világban! Csak az egyéni szinten meghozott felelőségteljes döntések járulhatnak hozzá ahhoz, hogy gyönyörű bolygónk még gyermekeink számára is élhető legyen.

Az immunrendszerünk jó működéséhez több faktor szükséges. Nézzük először az immunrendszerünket gyengítő tényezőket:

- stressz,
- túlzásba vitt fertőtlenítés, napi sokszori kézfertőtlenítés,
- nem megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz fogyasztása,
- táplálkozásunk torzulása,
- vitaminok és ásványianyagok pótlásának hiánya,
- mozgáshiány,
- emberi kapcsolatok, kontra távolságtartás.

„Az egyszerű túlélésre napi 4 ölelésre van szükségünk. 8 ölelésre van szükségünk a szinten tartáshoz. A fejlődéshez napi 12 ölelés kell.” – állította Virginia Satir pszichoterapeuta.

Mit tehetünk? Sokkal többet, mint gondolnánk! Életmód-életvitel váltás!

Van nekünk egy csodálatos belső fegyverünk, az immunrendszerünk. Ez egy nagyon összetett rendszer. Ha meg akarjuk erősíteni, akkor olyan eszközöket és anyagokat kell használnunk, amelyek az emberiséggel egyidősek – igaz, a „csomagolás” változott. Ezek többnyire gyógynövény bázisú speciális táplálékkiegészítők és vitaminok.

Egészségben megélt, mosollyal teli, napsütötte szép napokat kívánok!

M. É.

Receptsarok

Eperkocka

A tészta hozzávalói: 7 tojássárgája, 7 evőkanál cukor, 14 evőkanál dió, 3 evőkanál finomliszt, ½ sütőpor, 7 tojáshabja

A krém hozzávalói: 2 1/2 dl eperlé (ha nincs ennyi, adhatunk hozzá eperszirupot is), 1 csomag eperpuding, 20 dkg porcukor, 20 dkg finom vaj (RAJO), eperdarabok, eperlekvár

A tojássárgáját habosra keverjük a cukorral, majd hozzáadjuk a diót, lisztet, sütőport, végül a 7 tojásfehérje kiverett habját. Zsírpapírral kibélelt pléhre tesszük, és 180-185 Celsius fokon megsütjük.

Elkészítjük a krémet. Az eperlevet felfőzzük, és hagyjuk kihűlni. Közben többször keverjük. Ha már kihűlt, apróra vágott eperdarabokat teszünk bele.

A porcukrot kikeverjük a finomvajjal, ezt a krémet a kihűlt pudinghoz keverjük, és az egészet jól átkeverjük.

A tésztát vékonyan megkenjük eperlekvárral (kihagyható), és ráteszünk a krémet. Egy órán át hűtőben tartjuk, majd kockákra vágjuk. Minden kocka tetejére teszünk egy eperszemet.

Diós-meggyes muffin

Hozzávalók: 1 egész tojás, 12 dkg porcukor, 12,5 dkg vaj (Palmarin), 20 dkg finomliszt, csipet só, 2 teáskanál sütőpor, pici szódabikarbóna, 1 csomag vaníliacukor, 1 dl tejföl, 1 dl tej, 5 dkg apróra vágott dió, 1 kis üveg meggybefőtt

Egy tálban felferjük a tojást, cukrot, vaját, majd hozzáadjuk a tejet, tejfölt. Összedolgozzuk, és ehhez a masszához adjuk a többi hozzávalót.

A muffin formát kibéleljük, beleteszünk a masszából, és 180 Celsius fokon kb. 25 percig süssük.

Jó sütést kívánok.

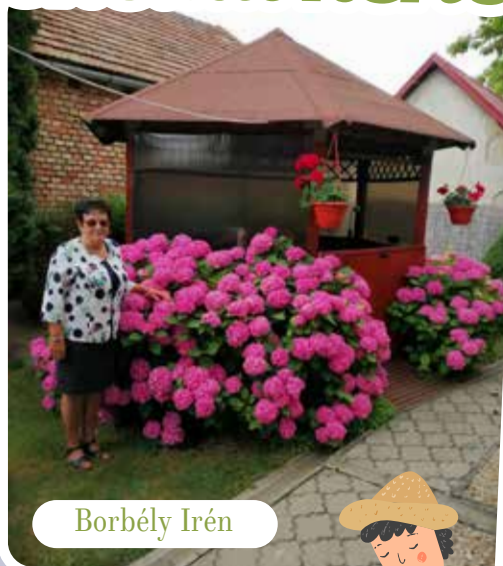
Bara Klára

Szép tardoskeddi kertek és virágok

Tóth család

Borbély Irén

Javorčík és Lebó család

Fančovič család

Gyerekeknek

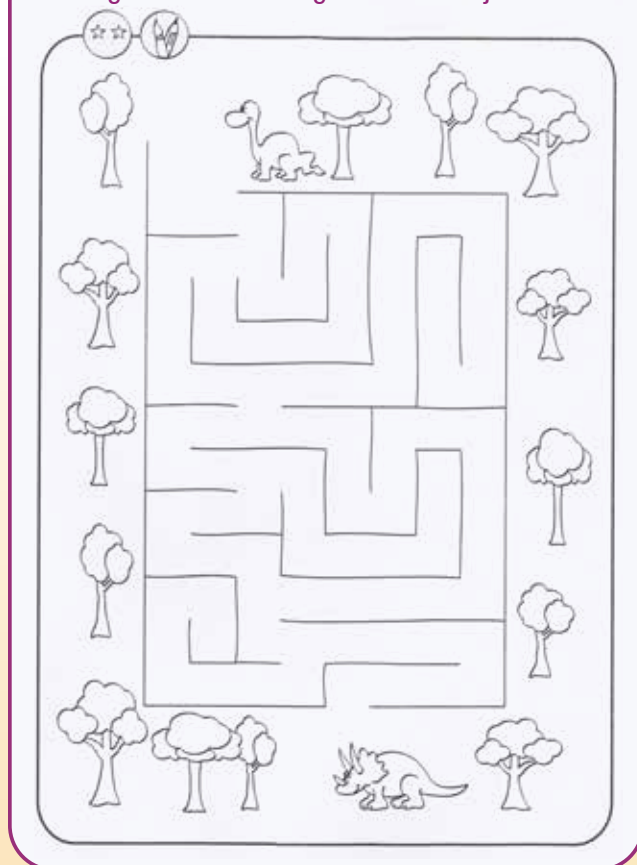
Színezd ki a rajzot a jelek alapján!

- zöld
- barna
- ▲ sárga
- ★ kék
- ♥ rózsaszín

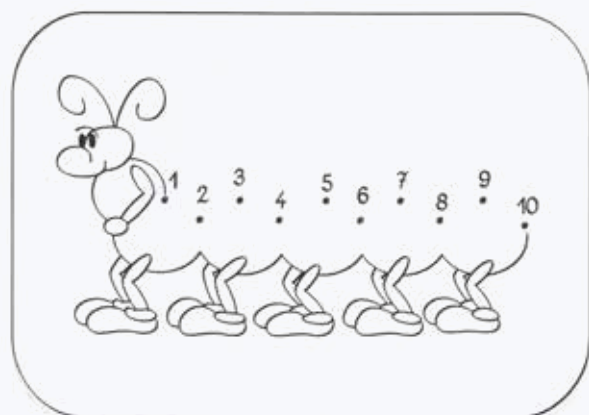
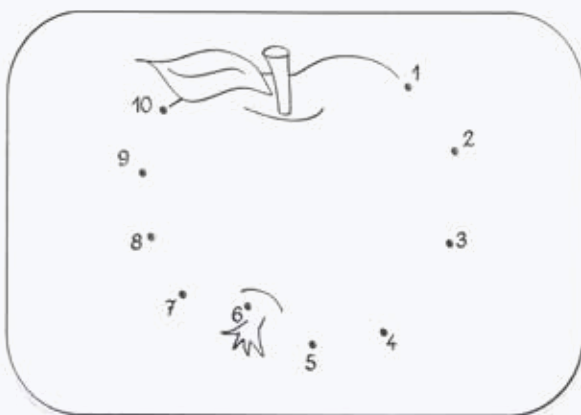

Segíts a dínónak megtalálni a barátját!

Kösd össze a számokat!

12345678910

JÁTÉK – JÁTÉK - JÁTÉK - JÁTÉK – JÁTÉK - JÁTÉK

Játékunkban ezúttal arra a kérdésre keressük a helyes választ, hogy:

Hány utca található Tardoskedden?

A választ megtalálják a Tardoskeddi Hírmondó ezen számának egyik cikkében. A helyes választ névvel és utcával együtt küldjék a tktv@tvrdosovce.sk mail címre vagy lezárt borítékban helyezték el a községi hivatal bejáratánál lévő postaládába **2022. szeptember 10-ig**. Egy nyertes ajándécsomagban részesül.

Sok szerencsét mindenkinek!

A nyertes a helyes válasz elküldésével beleegyezik abba, hogy vezeték és személyneve, ill. az utca, ahol él, elhangozzék a kábeltélevízió tardoskeddi műsorában.

KERESZTREJTVÉNY

Rejtvényünk fő soraiiban MOHOS Livia magyar író gondolatait rejtettük el.

Kiütés a ringben		Költemény jelzője	Orlemény	Presser zenekara	... futó			Délibáb
R. 1. Rész				Római 50	Azonos betűk			
Löttyögős				Darázs - szlovákul	Elemér			
								E
	Kelet - angolul				Érzék-szerv			
	R. 2. Rész				Rangos előtag			
Ives aramszedő				Fafajta				
Focista (Zoltán)								
Gramm				R. 3. Rész				
				Gyilkol		Noé, Simon		
				Üldöz		Igen - angolul		
Csapadék			Vákuum		Ady Endre álneve			
			Fejsze		Francia filozófus (Louis)			
Vajon		Anyóka					Kelet	
		Lovaggá üt					Harcokosi	
Oroszor. folyó				Lajstrom				
Kuba fővárosa								
Hugó, kunó				Neutron				
						Névelő		
						Az ábra szélei		
				Azsiái ország				Utca jele
				Ármérő jele				
Vissza: bevonat					Ködmön - féle kabát			

Megfejtés:
Boldog ember csak az lehet, aki tud örülni!

Nyelvtörök

Száz sasszem meg száz sasszem
az sok száz sasszem.

Mit lopsz Küklopsz?
Gipsz klipszet lopsz, Küklopsz?

Csendes csiga csinosítgat
kicsi csodás házacsckáján.

Egy tucat kupac kopasz kukac,
meg még egy tucat kupac kopasz kukac,
az két tucat kupac kopasz kukac.

Egyszer egy pici pocakos pocok
pocakon pöckölt egy pici pocakos pocokot,
mire a pocakon pöckölt pici pocakos pocok
pocakon pöckölte az pocakpöckölő
pici pocakos pocok pici pocokát.

Láttam szőrös hörcsögöt.
Éppen szörpöt szöröcsögött.
Ha a hörcsög szörpöt szöröcsög,
rátörnek a hörcsög göröcsök.

Luxusmoszkvicskibusz-slusszkulcs

Összeállította: Bračo Tímea

BÚCSÚ AZ ÓVODÁTÓL ÉS AZ ALAPISKOLÁTÓL

Szent István Óvoda

Balázs Erik, Benyik Oliver,
Benyó Melánia,
Buják Beatrix, Dobai Villó,
Hanák Sebastian,
Keresztes Viktória,
Kotlár Barbara,
Kurucz Viktória,
Putera Nela,
Sehnal Mira,
Spevák Elizabeth,
Tóth René,
Zachar Dorina

Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda

Anyalai Renáta, Gróf Éva,
Gyurács Marcela,
Sárközi László,
Keresztes Laura,
Lakatos Melisa,
Molnár Rácz Brian,
Patócs Szilvia,
Rigo Lucia

Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola

Szabó Attila,
Vanya Richard,
Varga Victoria,
Kele Virág, Farkas Lia,
Bugyik Tamás,
Bai Elisabeth,
Šafranko Anasztázia,
Kõna Denis, Buják Róbert

